

צו לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז-1976

החלטה 17-15

בפני:

השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב

בעניין שבין:

הקובל

המשנה למנכ"ל משרד הבריאות

ע"י ב"כ – עו"ד שרה שר-לב

לבין:

1. ד"ר מרדכי בכר

ע"י ב"כ – עו"ד אוהד אלטמן

הנקבלים

2. ד"ר אבינועם שקולניק

ע"י ב"כ עוה"ד ע' דורון ומ' שלו

ה ח ל ט ה

העובדות

1. בתקופה הרלוונטית בשנת 2008, היה ד"ר בכר (להלן - **ד"ר בכר או הנקבל 1**), שהינו רופא מומחה במחלות אף אוזן וגרון, המנכ"ל של חברת "מד". הנקבל מס. 2, ד"ר אבינועם שקולניק (להלן - **ד"ר שקולניק או הנקבל 2**), הינו רופא מומחה בכירורגיה, ובמועד הרלוונטי בשנת 2008 שימש כמנהל המרכז הרפואי "לניאדו", ובנוסף שימש יועץ רפואי של חברת "מד", שהיא חברת שירותי רפואה לעובדים זרים.

2. בתאריך 15.10.08 אושפז הגב', בת 32, עובדת זרה מהפיליפינים (להלן - **החולה**), בבית החולים איכילוב (להלן - **בית החולים**) בשל תלונה על כאבי בטן ומיימת. התעורר חשד שהחולה סובלת ממחלה ממארת ממושטת – אך חשד זה לא אומת במהלך הבדיקות שנערכו לה. כדי להגיע לאבחנה ברורה, היה צורך לבצע בדיקת לפרוסקופיה, אולם חברת "מד" לא אישרה את הבדיקה. ד"ר רונית ברק (נקבלת נוספת בתיק זה), הודיעה לבית החולים כי המימון של חברת הביטוח הופסק, וכי עליה לעזוב את בית החולים מיד, וכך היה.

3. לאחר שחרורה מבית החולים, החולה נבדקה הן ע"י הנקבל 1, במשרדי חברת מד, והן ע"י הנקבל 2, במרפאתו הפרטית, והשניים הבהירו לה כי היא סובלת מסרטן ממושט וכי אין צורך בבדיקת הלפרוסקופיה. ד"ר בכר אף המליץ בפניה לשוב לארצה. בעקבות ממצאים אלה, ולאחר התייעצות שקיים הנקבל 2 עם אונקולוגית בבית"ח לניאדו, ד"ר יעל מריק (שאף היא הייתה נקבלת בתיק זה ונדונה לחדשיים התליית רישיון), קיבלה החולה טיפול כימותרפי. יצוין, כי החלטת השניים הייתה בניגוד להמלצת ארגון רופאים לזכויות האדם וכן להמלצתו של פרופ' לסינג מבית החולים איכילוב, אשר הדגישו את הצורך בעריכת בדיקת לפרוסקופיה, לצורך אבחנה סופית, טרם מתן הטיפול.

4. בסופו של דבר, ולאחר התערבות העמותה "רופאים לזכויות האדם", הופסק הטיפול הכימותרפי שניתן לחולה. נערכה לה בדיקת לפרוסקופיה וביופסיה, וביום 23.12.08 הוברר כי החולה אינה סובלת מסרטן כלל, אלא משחפת בטנית וגניקולוגית. החולה קיבלה טיפול תרופתי, והטיפול הביא להחלמתה המלאה.

הקובלנה

5. נוכח התנהגותם המפורטת לעיל של הנקבלים, החליט המשנה למנכ"ל משרד הבריאות להגיש כנגדם ביום 23.6.10 קובלנה. יצוין, כי הקובלנה המקורית הוגשה גם נגד שתי רופאות נוספות, ד"ר רונית ברק וד"ר יעל מרק, שנדונו בנפרד.

בנוסח הקובלנה שהוגש נגד הנקבל 1, ד"ר בכר, נאמר כדלהלן:

"הנקבל 1 גילה התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה ורשלנות חמורה במילוי תפקידו כאמור בסעיפים 141(1) ו- (3) לפקודה, בכך שלא אישר ביצוע בדיקת לפרוסקופיה אבחנתית לחולה, למרות שהובהר לו שלדעת מספר גורמים מקצועיים בכירים, לא ניתן להגיע לאבחנה ברורה מבלי לבצע הבדיקה האמורה, ובכך גרם לאיחור באבחנה ובטיפול של החולה ולקבלת טיפול כימותרפי מיותר ללא כל אינדיקציה. כמו כן, למרות שלא ניתן היה להגיע לאבחנה ברורה מבלי לבצע את הבדיקה האמורה, הנקבל 1 הודיע לחולה כי הינה סובלת ממחלה סופנית וניסה לשכנעה לעזוב את הארץ".

כנגד נקבל 2, ד"ר שקולניק, הוגשה קובלנה, בזו הלשון:

"הנקבל 2 גילה התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה ורשלנות חמורה במילוי תפקידו כאמור בסעיפים 141(1) ו- (3) לפקודה, בכך שלמרות שאינו בעל מומחיות בתחום אונקולוגיה או גניקולוגיה, הוא קבע כי החולה סובלת מסרטן ממושט וזאת מבלי שבוצעה כל בדיקה פתולוגית, כגון לפרוסקופיה. בנוסף, דחה חוות דעת של גורמים מקצועיים בכירים וסירב להמליץ על הבדיקה האמורה. כמו כן, הציג את החולה בפני ד"ר יעל מריק תוך ציון אבחנה של סרטן ממושט וביקש מתן טיפול כימותרפי, כל זאת ללא אבחנה ברורה".

דוח הוועדה

6. עם הגשת הקובלנה, התמנתה ע"י שר הבריאות ועדת משמעת לדון בה. נוכח כפירתם של הנקבלים במעשים שיוחסו להם, התנהלו הוכחות בתיק זה והוועדה קיימה 22 דיונים, שמעה 18 עדים והוגשו לה 83 מוצגים.

בדין וחשבון יסודי ומפורט שהגישה הוועדה ביום 30.8.15, קבעו שתי חברות הוועדה – פרופ' עוזיאל וביאטריס ועו"ד עירית אלטשולר, באשר לנקבל 1, ד"ר בכר, בזו הלשון:

"נקבל 1, ד"ר מרדכי בכר, התנהג התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה כאמור בסעיף 141(1) לפקודת הרופאים משום שסירב לאשר ביצוע לפרוסקופיה לחולה, ובכך מנע בדיקה ואבחנה נכונה של מצבה, בניגוד להמלצת הרופאים המטפלים בבית החולים איכילוב, והעדיף להסתמך על חוות דעת רופא בתחום שאיננו בגדר מומחיותו, ומשום שתרם למתן המידע השגוי לחולה על מצבה הרפואי והשלכותיו על המשך שהותה וזכויותיה בישראל".

לגבי נקבל 2, ד"ר שקולניק, קבעו רוב חברות הוועדה, כדלהלן:

"נקבל 2, ד"ר אבינועם שקולניק, גילה רשלנות חמורה והתנהג התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה, כאמור בסעיף 41(1) ו- (3) לפקודת הרופאים משום שבמקום להפנות את החולה לרופא בעל המומחיות המתאימה כדי לקבל אבחנה נכונה לגבי מצבה הרפואי הוא העדיף לקבלה בעצמו, אף שאין הוא המומחה לעניין, קבע את האבחנה על סמך נתונים קיימים ללא ברור נוסף הנדרש כדי לקבל את תמונת מצבה במלואה, תוך התעלמות מהמלצות הרופאים המטפלים בבית חולים איכילוב, וכאשר החליט להמשיך בבידור – לאחר שהציג המקרה בפני אונקולוגית מסגל בית החולים שבהנהלתו בדרך שיצרה רושם כי הייתה אבחנה של סרטן שחלה גרורתי – בחר, יחד עמה, בדרך טיפול קשה בניגוד למקובל באופן ברור וחד משמעי".

7. יו"ר הוועדה, ד"ר יוסי בר, סבר, בדעת המיעוט, כי יש מקום להמליץ על הרשעת הנקבלים, אם כי בעבירות אחרות, כדלהלן:

"...נקבל 1, ד"ר מרדכי בכר, הפר הוראה מהוראות חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996, פרק ג' סעיף 5 (טיפול רפואי נאות) המהווה עבירה על פקודת הרופאים סעיף 41(7), בכך שהתנהלותו הובילה למניעת ביצוע תהליך האבחון (לפרוסקופיה אבחנתית) שהיה מתוכנן למחרת היום בבית החולים איכילוב ואשר נדרש לחולה טרם החלטה על מתן כימותרפיה.

נקבל 2, ד"ר אבינועם שקולניק, גילה חוסר יכולת במילוי תפקידו כרופא מורשה לפי סעיף 41(3) לפקודת הרופאים, בכך שלא עמד על כך שהמטופלת תשלם את תהליך האבחון על-ידי ביופסיה כנדרש, אלא הסכים לטיפול בכימותרפיה לפי הנחיית האונקולוגית, וזאת לפני קבלת אבחנה היסטופתולוגית של ממאירות".

8. בבואה לשקול את אמצעי המשמעת שיש להטיל על שני הנקבלים, התחשבה הוועדה בתקופה הארוכה שחלפה מאז האירוע ועד היום, כשבע שנים, וכן בחוות הדעת החיוביות ביותר שניתנו לגביהם. לגבי ד"ר שקולניק, מנהל המרכז הרפואי לניאדו, ציינה הוועדה כי מדובר ב"רופא יוצא דופן ברמה מקצועית גבוהה, שידע לשמור על אושיות המקצוע ובד בבד עם יחס אנושי, טוב לב, מסירות ואורך רוח למטופליו...".

עוד ציינה הוועדה את עזיבתה "הבלתי מוסברת" של החולה את בית החולים, מבלי שבוצעה לה בדיקת הלפרוסקופיה, ככל הנראה עקב שאלת מימון הבדיקה. הוועדה מביעה בקורת על אנשי הצוות הרפואי בבית החולים איכילוב, אשר לא מנעו את עזיבתה של החולה, שכן אילו עשו כן "לא היינו נמצאים במקום בו אנו נמצאים כעת".

סוף דבר, הוועדה ממליצה, פה אחד, להטיל על שני הנקבלים אמצעי משמעת של נזיפה.

החלטה

9. לאחר שבחנתי את חומר הראיות ואת החלטת הוועדה, הנני מחליט לאמץ את דעת רוב חברי הוועדה לגבי סעיפי האישום בהם הורשעו הנקבלים. עם זאת, גם המלצת חבר הוועדה שבמיעוט סבירה בעיניי, שעה שהוא בחר להמליץ על הרשעת הנקבלים בסעיפי עבירה שונים במקצת מאלה של דעת הרוב.

יצוין, כי מה שקובע בסופו של דבר הוא המעשים וההתנהלות של הנקבלים, ולא בהכרח סעיפי העבירה הטכניים, כאלה או אחרים, בהם הם נמצאו אשמים.

10. אמצעי המשמעת של נזיפה, המומלץ ע"י חברי הוועדה נראה לי נוטה לקולה. אי עריכת בדיקת הלפרוסקופיה, הקביעה הנחרצת שהחולה סובלת מסרטן מפושט, מבלי שנערכו הבדיקות המתאימות קודם לאבחנה, מתן טיפול כימותרפי מיותר, ו"ההמלצה" לחולה לעזוב את הארץ ולשוב לארצה – מהווים התנהגות חמורה ורשלנית למדיי.

אלמלא חוות הדעת החיוביות ביותר שניתנו על הנקבלים, העובדה שעברם הוא ללא רבב, ובמיוחד העובדה שחלפו כבר למעלה משבע שנים מאז האירוע המצער – לא הייתי מהסס להחמיר בדינם, עד כדי התליית הרישיון.

אשר על כן, ולא בלב קל, הנני מחליט לאמץ את המלצת חברי הוועדה, ולהטיל על שני הנקבלים, ד"ר בכר וד"ר שקולניק, אמצעי משמעת של נזיפה.

ניתן היום 17.12.15, ה' טבת תשע"ו.

יש להפיץ החלטה זו, כמקובל.

אמנון סטרשנוב, שופט (בדימוס)